

MAHMUD PAŞA VAKIFLARI ve EKLERİ

Ord. Prof. Dr. A. SÜHEYL ÜNVER

Fâti h devrinin şerefli bir veziri olan M a h m u d P a ş a'nın İ s t a n b u l'da namıyla açılan semtinde cami'ini, hamamını biliyoruz ve onun B u r s a mimari tarzında yapılan türbesinin önünden geçerken rahmetler okuyup, şimdi yerine bir ilk mektep yapılan, medresesinin arsası önünden ve cami'i avlusundan yürüyüp M a h m u t p a ş a Yokuşu'nun sol başında muazzam hamamının önünden giderken rahmetle namını anıyoruz. Lâkin M a h m u d P a ş a'nın evkafı saydıklarımızdan ibaret değildir. Onu bize bir senedir, zaman zaman üzerinde işlediğimiz bir vesika öğretiyor.

Bu vesika İ s t a n b u l'u 953 (1546) da ayrı ayrı nahiye ve mahallelere ayırarak o semt ve mahallelerdeki bütün cami ve mescidleri, bunların ilk ve ek vakfiye hülâsaları, ilk ve eklerinin hangi tarihlerde tanzim olunduğu, vakfiyeyi imzalayan asker kadılar, payeliler İ s t a n b u l kadı ve naiplerinin isimlerini ve ay-

rıca vakfolunan yerlerin evsafı, semt ve mahalleleri de bildirmektedir. Her veçhile dikkatle araştırılmağa değen bu cseri İ s t a n b u l'un asırlar sonunda yine idare edenlerce bozulan ilk ve mükemmel evkaf defteridir. İşte M a h m u d P a ş a vakıflarına ait alâkadar olduğum kısmı (varak 108 b - 115 a) budur:

ناحية 'جامع المرحوم محمود پاشا . محله'
نفس جامع وقف المرحوم المغفور له محمود
پاشا برای جامع شریف و عمارت و مدرسه و
مکتب و مساجد در محروسه ' استانبول
و مدرسه و جوامع و مساجد در ولایت روم ایلی
و آناتولی بر موجب وقفیة الواقع فی اواسط
شهر صفر المظفر من شهور سنة ثمان و سبعین
و ثمانمائة بامضاء المرحوم مولانا علی بن یوسف
القناری القاضی بالمسکر المنصور

اصول اوقاف در محروسه' استانبول و غیره
در محروسه' استانبول

د کاکین

در نزد اوطه های مجردان 4 باب

حاصل فی سنه

720

د کاکین

در نزد مدرسه' واقف مزبور

11 باب

حاصل فی سنه

(*) 3384

1 Bagvekalet Arşivi. Kâmil tasnifi defterler. No. 25/32. Bu vesika bize aynen ve siyakat rakamları bugünkü rakamlara çevrilerek arşiv mütehassıslarından hay F a z ı l I ş ı k Ö z l ü tarafından okunmuştur. Kendisine teşekkür ederim.

(*) Bunlar akçe rakamlarını bildirir. Asıllarında Arabcadan kısaltma siyakat rakamları vardır.

دكا كين در مقابله' دكا كين صباغين 14 باب حاصل في سنه 2688	دكا كين صباغين در نزد بازار ما كيان 14 باب حاصل في سنه 7088
دكان مع محزن در نزد عمارت واقف مزبور حاصل في سنه 300	دكا كين 2 باب در مقابله' معلم خانه' واقف حاصل في سنه 324
خانهاه متعددہ مع حجرات در مقابله' مدرسه' واقف مزبور 35 باب حاصل في سنه 8748	دكا كين 3 باب در نزد باغچه' جامع شريف حاصل في سنه 1020
حجرات تختاني 16 باب در نزد باغچه' جامع شريف حاصل في سنه 3840	خانهاه متعددہ 9 باب در قرب عمارت واقف حاصل في سنه 2566
حجرات 13 باب در قرب خانه' خيرالدين پاشا حاصل في سنه 2880	حجرات فوقاني و تختاني 13 باب در قرب عمارت واقف مزبور حاصل في سنه 4740
باغچه در نزد جامع شريف حاصل في سنه 2000	حجرات 5 باب در پيش آخور مسافرين حاصل في سنه 840
زمين مقطوع در اوقاف عبدالسلام بك حاصل في سنه 4948	كاربان سراي مع دكا كين در قرب حمام حاصل في سنه 10700
زمين مقطوع در ذم متفرقه حاصل في سنه 2100	زمين مقطوع در اوقاف آياصوفيه حاصل في سنه 3860

وقف المرحوم المزبور که برای اولادش شرط کرده
بود حالیا اولادش منقرض شده بر موجب شرط
واقف باخراجات عمارت واقف مزبور ضبط شده

خانها	حمام
واقف مزبور در محله 'قاسم پاشا الجزری حاصل فی سنه 5040	چفته در نزد عمارت واقف مزبور حاصل فی سنه 63000
خانها	حصه
3 باب در نزد حمام واقف مزبور حاصل فی سنه 1880	سرخانه حاصل فی سنه 680
دکاکین	حجرات
50 باب در قرب حمام مزبور حاصل فی سنه 18700	در نزد خانها محمود چلبی الدفتری حاصل فی سنه 144
حجرات	دکاکین
فوقانی و تحتانی 12 باب در مقابله 'حمام مزبور حاصل فی سنه 2424	36 باب در مقابله 'دکاکین مزبوره حاصل فی سنه 1044
زمین	حجرات
مقطوع در قرب حمام شنکل حاصل فی سنه 812	11 باب در نزد کیلاری عمارت واقف حاصل فی سنه 2040
بستان	زمین
در نزد خانها واقف مزبور حاصل فی سنه 5555	مقطوع در ذم متفرقه حاصل فی سنه 598

در ولایت روم ایلی
در محروسه 'ادرنه

خانها	حمام
فوقانی و تحتانی المروف بجبه خانه در محله 'عیسی بك حاصل فی سنه 2500	چفته در محله 'دباغین حاصل فی سنه 20000

زمین
مقطوع در ذم متفرقه
در قرب طاشاق
حاصل فی سنه
1670

خان
در محله صاروجه پاشا
حاصل فی سنه
360

در قراء متفرقه

قریه
خاص وقریه عثمانلو و قولاغوزلو
وموسجه تابع قضاء قرق کلیسا
حاصل فی سنه
42600

قریه
چتا لجه وقریه موسسه و حوریر و ماهه سک
مع توابعها تابع قضاء سلوری
حاصل فی سنه
120000

حمام
مع دکاکین در قریه خاص
حاصل فی سنه
13169

قریه
ولد سله مع توابعها در قضای مزبوره
حاصل فی سنه
5774

قریه
سهلر و اولوبکلو و صوفیلد
تابع قضاء آقجه قزاکلتی
حاصل فی سنه
61587

قریه
جوکه مع توابعها تابع قضاء خیره بولی
حاصل فی سنه
26000

حمام
مع دکاکین در قصبه کورجینلک
حاصل فی سنه
800

قریه
ویداغوشته تابع قضاء درامه
حاصل فی سنه
35797

ولایت آناتولی

در محروسه بروسه

دکاکین
در محروسه مزبوره نزد خان مزبور
حاصل فی سنه
1000

خان
در نفس محروسه مزبوره
حاصل فی سنه
49000

بجھت

جماعت مدرسه در محروسه، استانبول

جهت مدرس	جهت معید	جهت طلبه	جهت بواب	جهت حافظ کتب	جهت
فی یوم	فی یوم	فی یوم	فی یوم	فی یوم	فی یوم
50	5	30	2	5	92

یکون

فی سنه

33.120

بجھت

جماعت جامع شریف در محروسه، مزبوره

جهت خطابت	جهت امامت	جهت مؤذنان نقران	جهت قہبان	جهت نقران	جهت سراجی
فی یوم	فی یوم	فی 5 فی یوم	فی	فی یوم	فی یوم
15	15	10	3	6	3
جهت تعریف	جهت دورخوانان 9 نفر	جهت سر محفل	جهت معلم ایتم	جهت اجزاخوانان 5 نفر	یکون
فی یوم	بہر نفر فی 3	فی یوم 6	فی یوم 5	فی 2 یوم	فی یوم
4	27	6	5	10	101
					36.360

بجھت

جماعت عمارت در محروسه، استانبول

جهت مشیخت عمارت	جهت کیلاری	جهت وکیل خرج	جهت نقیبان نقران 3	جهت طبایخن 3 نفر	جهت بوابین 2 نفر
فی یوم	فی یوم	فی یوم	یومیہ	فی 3 یومیہ	فی 2,5 یومیہ
10	5	5	6	9	5
جهت کاسه شوی	جهت خبازان نقران	جهت مال کوشت	جهت اخوری	جهت کندم کوپ	جهت فراش مدرسه
فی یوم	فی 2 یومیہ	فی یوم	فی یوم	فی یوم	فی یوم
2,5	6	2,5	2,5	1	2

یکون

فی سنه

20340

فی یوم

56,5

بجھت

جماعت وظیفہ خواران مدرسہ وجامع شریف در قریہ خاص

جھت تأذن نقران فی 2,5 یومیہ 5	جھت معلم ایتام فی یوم 5	جھت خطابت مع امامت فی یوم 10	جھت بواب فی یوم 2	جھت طلبہ فی یوم 20	جھت مدرس فی یوم 20
جھت جبايت نقران فی یوم 10	جھت کتابت فی یوم 5	جھت مرمتی نقران فی یوم 2	جھت کاربان سرای فی یوم 1	جھت قیم فی یوم 2	جھت اجزاخوانان 5 نفرأ فی 2 یومیہ 10
		جبايت ادرنہ فی یوم 5	جبايت قریہ مزبورہ فی یوم 5		

بجھت

سالیانہ مرتزقہ جامع شریف المزبور

یکون فی سنہ 33840	فی یوم 94	بہاء روغن وشمع وحصیر فی یوم 2	حنطہ کیل 350
-------------------------	--------------	--	--------------------

بجھت

وظیفہ خواران جامع شریف در محروسہ صوفیہ

جھت دور خوانان مع تعریف 6 نفرأ فی 1 یومیہ 6	جھت سر محفل فی یوم 2	جھت تأذن فی یوم 3	جھت امامت فی یوم 6	جھت خطابت فی یوم 10
جھت قیم فی یوم 3				
یکون فی سنہ 11520	فی یومیہ 32	بہاء روغن وشمع و بوریا		

بجھت

وظیفہ خواران در محروسہ، بروسہ

جھت	جھت	جھت	جھت	جھت	جھت
مزبلہ کش	سقای مصلوق	مرمتی	جانی اوقاف	مسجد مزبور	امام مسجد خان
2	فی یوم 1	فی یوم 1	فی یوم 5	فی یوم 2	فی یوم 4
	یکون			ہنہاء	
فی سنہ 6120		فی یوم 17		روغن و سراج و بوریا	
				فی یوم 2	

بجھت جماعت و وظیفہ خواران در محروسہ، انقرہ

جھت	جھت	جھت	جھت	جھت	جھت
مرمتی	تأذین مسجد	امام مسجد	تأذین مسجد	امام مسجد	حفاظہ در جامع شریف
فی یوم 3	مزبور	خان	مزبور	بزازستان	شیخ حاجی بیام 10 نفر
	فی یوم 1	فی یوم 2	فی یوم 1	فی یوم 2	فی یوم 10
	یکون	بجھت	جھت	جھت	جھت
فی سنہ 14400	فی یوم 40	طعامیہ خدمہ، شیخ حاجی بیام	جبات	سقاء مصلوق	پاسبانان
		فی یوم 5	فی یوم 10	فی یوم 1	فی یوم 5

جھت

جماعت متفرقہ

جھت	جھت	جھت	جھت	جھت	جھت
مرمتی	جبات استانبول	کتابت عمارت	نظارت	تولیت	مولانا قاضی عسکر
فی یوم 3	فی یوم 5	فی یوم 7	فی یوم 30	فی یوم 50	فی یوم 5
جھت	جھت	جھت	جھت	جھت	جھت
امام مسجد	تأذین مسجد	امام مسجد سرو	آسیابی	فراش	راہ آبی
شرف آغا	فی یوم 1	فی یوم 2	فی یوم 3	فی یوم 7	فی یوم 30
فی یوم 3					

حسین حاج

الزعم المصور في بيان ما جرى من سيرته وقيامه في حرمته ومكبره وصحة
في رسمه وقيامته ببوليوس وسواها وروايات في سيرته التي رواها
صوت الرواي في واسطه من غير الظهور في حرمته فانها باهها والرحم
سولانا على من سواها في العاصم كالمعروف

اصول وروايات في سيرته وقيامه

در احوال ساجد

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

الزعم المصور في بيان ما جرى من سيرته وقيامه في حرمته ومكبره وصحة
في رسمه وقيامته ببوليوس وسواها وروايات في سيرته التي رواها
صوت الرواي في واسطه من غير الظهور في حرمته فانها باهها والرحم
سولانا على من سواها في العاصم كالمعروف

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

مكالمه در رسمه وقيامه
در احوال ساجد
مقامه

بزاز آلا تان
 ماری و مری
 مکان و کورده و کورده
 ماری و ماری
 سیرک و کورده

کار با و کورده و کورده
 ماری و ماری
 سیرک و کورده
 ماری و ماری
 سیرک و کورده

ماری و ماری
 ماری و ماری

ماری و ماری
 ماری و ماری
 ماری و ماری

ماری و ماری
 ماری و ماری
 ماری و ماری
 ماری و ماری
 ماری و ماری

ماری و ماری
 ماری و ماری
 ماری و ماری

ماری و ماری
 ماری و ماری
 ماری و ماری
 ماری و ماری
 ماری و ماری

ماری و ماری
 ماری و ماری
 ماری و ماری

ماری و ماری
 ماری و ماری

ماری و ماری
 ماری و ماری
 ماری و ماری
 ماری و ماری
 ماری و ماری

S. Ünver

Handwritten entries in Ottoman Turkish script, organized in columns. The text includes various names and numerical values, likely representing financial records or land holdings. A large, dark, irregular stain is present in the center of the page, partially obscuring the text. A small number '2' is written in the top left corner.

Continuation of handwritten entries in Ottoman Turkish script, organized in columns. Similar to the top page, it contains names and numerical values. A large, dark, irregular stain is present in the center of the page, partially obscuring the text.

1. 1000
 2. 1000
 3. 1000
 4. 1000
 5. 1000
 6. 1000
 7. 1000
 8. 1000
 9. 1000
 10. 1000
 11. 1000
 12. 1000
 13. 1000
 14. 1000
 15. 1000
 16. 1000
 17. 1000
 18. 1000
 19. 1000
 20. 1000
 21. 1000
 22. 1000
 23. 1000
 24. 1000
 25. 1000
 26. 1000
 27. 1000
 28. 1000
 29. 1000
 30. 1000
 31. 1000
 32. 1000
 33. 1000
 34. 1000
 35. 1000
 36. 1000
 37. 1000
 38. 1000
 39. 1000
 40. 1000
 41. 1000
 42. 1000
 43. 1000
 44. 1000
 45. 1000
 46. 1000
 47. 1000
 48. 1000
 49. 1000
 50. 1000
 51. 1000
 52. 1000
 53. 1000
 54. 1000
 55. 1000
 56. 1000
 57. 1000
 58. 1000
 59. 1000
 60. 1000
 61. 1000
 62. 1000
 63. 1000
 64. 1000
 65. 1000
 66. 1000
 67. 1000
 68. 1000
 69. 1000
 70. 1000
 71. 1000
 72. 1000
 73. 1000
 74. 1000
 75. 1000
 76. 1000
 77. 1000
 78. 1000
 79. 1000
 80. 1000
 81. 1000
 82. 1000
 83. 1000
 84. 1000
 85. 1000
 86. 1000
 87. 1000
 88. 1000
 89. 1000
 90. 1000
 91. 1000
 92. 1000
 93. 1000
 94. 1000
 95. 1000
 96. 1000
 97. 1000
 98. 1000
 99. 1000
 100. 1000

1. 1000
 2. 1000
 3. 1000
 4. 1000
 5. 1000
 6. 1000
 7. 1000
 8. 1000
 9. 1000
 10. 1000
 11. 1000
 12. 1000
 13. 1000
 14. 1000
 15. 1000
 16. 1000
 17. 1000
 18. 1000
 19. 1000
 20. 1000
 21. 1000
 22. 1000
 23. 1000
 24. 1000
 25. 1000
 26. 1000
 27. 1000
 28. 1000
 29. 1000
 30. 1000
 31. 1000
 32. 1000
 33. 1000
 34. 1000
 35. 1000
 36. 1000
 37. 1000
 38. 1000
 39. 1000
 40. 1000
 41. 1000
 42. 1000
 43. 1000
 44. 1000
 45. 1000
 46. 1000
 47. 1000
 48. 1000
 49. 1000
 50. 1000
 51. 1000
 52. 1000
 53. 1000
 54. 1000
 55. 1000
 56. 1000
 57. 1000
 58. 1000
 59. 1000
 60. 1000
 61. 1000
 62. 1000
 63. 1000
 64. 1000
 65. 1000
 66. 1000
 67. 1000
 68. 1000
 69. 1000
 70. 1000
 71. 1000
 72. 1000
 73. 1000
 74. 1000
 75. 1000
 76. 1000
 77. 1000
 78. 1000
 79. 1000
 80. 1000
 81. 1000
 82. 1000
 83. 1000
 84. 1000
 85. 1000
 86. 1000
 87. 1000
 88. 1000
 89. 1000
 90. 1000
 91. 1000
 92. 1000
 93. 1000
 94. 1000
 95. 1000
 96. 1000
 97. 1000
 98. 1000
 99. 1000
 100. 1000

Res. 1 — Mahmud Paşa'ya ait bir minyatür

Res. 2 — Mahmud Paşa

جهت جبايت قريه ولداغوشته في يوم 5	جهت جبايت قريه ولدسلي في يوم 5	جهت جبايت قريه چكي في يوم 5	جهت جبايت قريه چتالجه في يوم 8	بهاء روغن و شمع وبوريا براي مسجدين مزبورين	جهت تأذين مسجدم في يوم 2
في سنه 54360	يکسون	في يوم 151	جهت کتابت قريه مزبوره في يوم 4	جهت جبايت قريه مهار في يوم 4	

بجھت

اخراجات مطبخ عمارت المرحوم محمود پاشا المزبور بر موجب وقفه

بهاء بوریا في يوم 1	رچليات وترشيات في سنه 2000	ضيافت مسافرين في سنه 5000	ارز طبخ کردن دانه وزرده در روز عيدین بهر يوم 6 کله	برای طبخ کردن دانه وزرده وزير باج در ليالي رمضان و جماعت بهر ليل 6 کله
بهاء نشاسته بهر ليل 1 قبه	برای شوربا بهر 6 ايام 1 کله	برای نان بهر 10 ايام 1 کله	حنظه برای شوربا بهر يوم نیم کیل	برای طبخ کردن شوربا بهر يوم 2 کله
بهاء کوشت في يوم 100	زغفران درهم 30	موتز سرخ وقيه 12	نخود بهر 10 ايام 1 کله	دقيق برای شوربا بهر 6 ايام 1 کله
بهاء کاسه في يوم 2	بهاء نتمه في سنه 7000	بهاء نتمه في سنه 7000	زردالو وقيه 3	برای الوی سیاه وقيه 3
				برای نان بهر يوم 8 کله
				بهر ليل وقيه نیم

منها
المصارف
396,313

بجهد
فقراء مدينة منوره شرفها الله
حسنة
الف سكه

سبزوات وخرج خردوات
في يوم
2

اصل
محصولات اوقاف مرحوم محمود پاشا المزبور
سنة كامله
606,513

في 59

59,000

الاخراجات

مطبخ وغيره
127144

الوظائف
21006

اليه

210200

Şart-ı vâkıf-ı merhûm tevliyet-i ebnâ-ya ve ebnâ-i ebnâya ve ba'del inkirâz ez-hed-i ebnâ-i ütekâya ve ba'del inkirâz ez-hed-i ütekâya ve ba'del inkirâz evra-i ebnâ-i ebnâ-i ütekâya batnen ba'dehu batn ve ba'del inkirâz Padişâh-ı âlem penâha mufevvaz olup tevliyete lâıyk bir sâlih kimesne nasboluna ve mahsul-i evkaf evvelâ rakabate ve meremmât-i usul-i evkafa sarfolunup baki kalan şart-ı vâkıf mukta-zâsınca mesârif-i mu'ayyene ve vezâif-i mukarrerelerine sarf oluna ve M e d i n e i M ü n e v v e r e fukarasına yılda bin sikke flori irsal oluna ve tevliyet-i mezbure ütekâ ve yahut ecnebi elinde olduğu takdirce cihet-i tevliyet yevmi 50 akçeden ziyade olmya. Ve vâkıf-ı mezbur şart eylemiş ki zevâid-i evkaf cem' olup bir cami-i şerif bina etmeğe kifayet ettiği takdirce mahrusa-i E d i r n e 'de bir cami-i şerif bina olunup eğer dahi ziyade zevayid-i evkaf kalursa her zamanda zevâyid-i evkafdan rakabat için yüz bin akçe mazbut ve mahfuz durup eğer mezkûrattan ziyade zevâ-

ıd-i evkaf baki kalursa mütevell-i evkaf işbu mertebe-yi ahirede baki kalan zevâyit-ten vâkıfun ütekâsından ve ebnâ-i ütekâsından müstahak olanlara ve sulahâ-i chl-i ilimden olan kimesnelere birer mikdar nesne tâyin etmek tecviz etmişdir. Ve vâkıf-ı mezbur şart eylemişdir ki vakfiyyesinde tâyin olunan hizmetün her hangisi olursa ütekâsından müstehak kimesne mevcud olduğu takdirce ahar kimesneye verilmeye. Vaka'a fi evâsıt-ı şehr-i saferi'l-muzaffer min şuhur-i sene semane ve seb'ine ve semane mi'e.

Hâliyâ evkâf-ı mezburenin müsaadesi olup şart-ı vâkıf muktezasınca mahrusa-i E d i r n e 'de cami-i şerif olunup ve her zamanda yüz bin akçe mahfuz olunduktan sonra her senede şart-ı vâkıf muktezası üzere ülemaya ve fukaraya kısmet-i âdile üzere vazife tâyin olunmağa müsaade eder. Zevâyid-i evkafdan her senede yüz bin akçe mikdarı mahsul baki kalıyor. Hâliyâ mütevell-i A l i B e y ' dir.

وقف

المرحوم محمود پاشا برای حج و صوم و صلاة

المصرف			اصل وقف حمام
بجهت	بجهت	بجهت	المعروف شنكل در محروسه
صوم	مصلی 2 نفر	حج کردن 2 نفرا	استانبول حدود دار واقف وطریق
فی یوم	بهر نفر	بهر نفر فی سنه	حاصل فی سنه
1	804	4000	7000

Şart-ı vâkıf-ı mezbûr budur ki her yılda iki nefer kimesneye hac için dörder bin akçe verile. Ve her iki nefer kimesneye salât için günde dörder akçe verile. Ve bir kimesneye günde bir akçe verilüp, yılda otuz gün oruç tutar ve mesârif-i mezbûreden kalanın mütevellî iki bölüp nısf-ı fukaraya ve mesakine vere. Ve nısf-ı aharin vakf-ı mezbûrun rakabesine bi-kader-il hâce sarfede. Ve rakabeden zâyid ka-

lursa mütevellî bazı emlak alup vakfa ilhak eyleyup gallesini fukaraya ve mesakine sarf eyleye ve merhûm-u mezbûrun imaretine kim mütevellî olursa vakf-ı mezbûra mütevellî ola. Haliyâ mütevellî Ali Bey. (Sene 953)

Ma h m u d Pa ş a'nın esas vakfiyesi burada sona eriyor. Lâkin bu imarete birçok ek vakfiyeler vardır. Onu deftere yazılış sırasıyle kısaltarak alıyorum.

imzalı tescil eden	صالح النایب		اواسط شعبان	وقف علی بن احمد المرمتی
»	مولانا ابراهیم بن خلیل	(1513) 919	اواسط محرم	» بابا علی بن شاه رنکی
»	خلیل بن محمود	(1486) 891	اوائل جمادى الاولى	» کللی قاری بنت یوسف
»	عبدالرحیم بن علی	(1507) 913	اواسط رجب	» حاجی محمود بن عبدالله
»	محمد بن مصطفی	(1517) 923	اواسط ربیع الاول	» مسجد حاجی حسن بن خلیل
»	عبدالرحیم	(1483) 888	اوائل جمادى الاول	» ایاس بن عبدالله السراج
»	احمد النایب	(1501) 907	»	» کمال بن عبدالله الشربتی
»	صالح النایب	(1521) 927	اواخر ربیع الاول	» عصمت بن حسن
(1)»	قلم النایب	(1519) 925	سنه	» ابراهیم بن عبدالله البستانی
»	مولانا سیدی بن اویس	(1495-96) 901	سنه	» مولانا خلیل بن مولانا محمود
»	یوسف النایب	(1504) 910	سنه	» احمد بن عبدالله السیاف
»	صالح النایب	(1539) 946	»	» سنی شاه خاتون بنت حاجی حسن
»	مولانا سعدی	(1520) 926	»	»
»	یوسف النایب	(1525) 931	»	»
»	یوسف النایب	(1539) 946	»	» ام کلثوم بنت محمد
»		(1486) 891	»	» سلچک بنت یوسف
»	مولانا سعدی	(1530-31) 937	»	» حاجی اسکندر بن عبدالله
»	مولانا محمد بن علی الفناری	(1524) 930		» خدیجه خاتون بنت محمود پاشا
		(1542) 949		» شاه بوله خاتون بنت یوسف
		(1543) 950		» محمد بن عبدالله الشربتی

¹ Arada tarihsiz daha bir çok ek vakıflar var.

M a h m u d P a ş a vakfiyesine ek ve muhtelif masraflarda yapılan ufak ve büyük te'sislere ait tâli vakıflar, tarihleri, sahipleri ve tescil edilen kadılık âmir ve memurların listesi burada sona ermektedir. Eskiden bir vakfın zamanla noksanları ihtiyaçları görüldükçe tamamlayıcı te'sisler de yapılmıştır ki bu vakfiyeler de ona misaldir.

Yukardaki zevatın bu vakıfları ne maksatlarla yaptıkları ve buna karşılık bıraktıkları ekseriya gayr-i menkûl gelirleri de defterde yazılıdır. M a h m u d P a ş a'nın bu vakfiyesi ve şimdiye kadar daha çok bilmediğimiz şu noktaları öğretiyor:

1 — İ s t a n b u l'da cami'inden ve medresesinden başka imaret, mektep ve mescitler

2 — R u m e l i ve A n a d o l u vilâyetlerinde medrese ve mektep ve mescitler

3 — Vakfiye tarihi sene 878 (1473) tescil eden de Kadi-i asker A l i b. Y u s u f i l - F e n a r i'dir.

4 — Vakfa gelir olarak imâreti civarında dükkânlar, haneler ve dükkânlarla beraber hamam civarında Kervansaray

5 — İ s t a n b u l Medresesi'ne mevkûf kitapların cinsleri ve adetleri

6 — E d i r n e civarında H a s k ö y'deki mamûresine yaptırdığı medreseye verdiği kitapların cinsi ve adetleri.

7 — M e d i n e-i M ü n e v v e r e'ye gönderdiği kitapların adetleri.

8 — İ s t a n b u l'daki M a h m u d P a ş a Medresesi kadrosu ve gündelikleri

9 — İ s t a n b u l'daki İmaret kadrosu

10 — E d i r n e'de H a s k ö y'deki medrese ve cami'i kadrosu

11 — S o f y a'daki cami'i kadrosu

12 — B u r s a'daki cami'i ve han ve mescidinin kadrosu

13 — A n k a r a'daki cami'in, Şeyh Hacı Bayram, Bedesten cami'i ve hanının mescidi kadrosu ve R u m e l i'ndeki bütçesinden maaş alanlar

14 — İ s t a n b u l'da M a h m u d p a ş a İmaret mutbağı masrafları

15 — Nihayet vakfının ekleri ve masrafları

16 — Vakfiyesinin daha pek çok ve mühim teferruata ait şartları ve diğer hayırları v. s.....